

AQUASEARCH OVA ApS
Siljeager 1
7300 Jelling

torben@aquasearch.dk

RÅDHUSET, PLAN OG MILJØ
ØSTERGADE 13
7600 STRUER

ELSEBET BONDGAARD
T: 96848447
E: teknisk@struer.dk

TILSYNSRAPPORT 2020 – AFSLUTTENDE TILSYN I FORBINDELSE MED NEDLÆGGELSE AF DRIFTEN PÅ FOUSING DAMBRUG

Kommunen skal føre tilsyn med virksomheders miljøforhold¹.

Der er indgået aftale mellem tidligere ejer af dambruget og Struer Kommune om ophør af driften på dambruget, fjernelse af spærringer i vandløbet samt retablering af dambrugsarealet tilbage til naturareal.

I forbindelse med denne aftale har I som forpagter af dambruget været forpligtet til at nedlægge produktionen på anlægget samt aflevere anlægget på en måde, så der er ryddet op på eventuelle miljøskadelige oplag af slam, foder, døde fisk, medicin og hjælpemidler, brændstof, den resterende fiskebestand samt diverse materiel og løsøre, som ejes af forpagter.

Derfor blev der den 20. november 2020 udført et varslet miljøtilsyn på Fousing Dambrug.

Til stede ved tilsynet var:

- Tommy Johansen, fiskemester på Fousing Dambrug
- Laila Thomsen, konsulent for Struer Kommune

Dambruget drives under CVR-nummer 29637822.

Dambrugets tidligere ejer var Eva Pedersen, Pilgårdvej 6, Fousing, 7600 Struer. Ny ejer er Svend Åge Kirkegård Madsen, Pilgårdvej 4, 7600 Struer.

Der skal følges op på og/eller I skal være opmærksomme på følgende:

- Slam fra slamdepot/-dam og fra geotube, selve geotube og membran under geotube skal fjernes fra arealet og afleveres i henhold til gældende lovgivning. Dette skal, i den udstrækning det er muligt, gøres indenfor de tidsfrister, som tidligere er meldt ud til Struer Kommune. I skal være opmærksom på, at der skal udtages en slamprøve til analyse, og herefter anmelde til modtagerkommune ved udbringning på landbrugsjord. Dette skal ske før slammet må bortkøres fra dambruget.
- Ved tilsynet oplyste Tommy Johansen, at diverse rør, kar, foderautomater mv., som lå frit på dambrugsarealet samt ved den sydvestlige ende af dambrugsarealet, ville blive

¹ Jf. § 65 i lov nr. 358 af 6. juni 1991 om miljøbeskyttelse (miljøbeskyttelsesloven) med senere ændringer.

fjernet. I har tilkendegivet, at I, i forbindelse med ophør af driften og senest omkring årsskiftet 20/21 er indstillet på at fjerne rør, kar, foderautomater samt diverse andet løse, som tilhører forpagter.

- Bundfældningsbassinet vurderes at være tilstrækkeligt oprenset i forbindelse med ophør af driften på dambruget. Hvis der i forbindelse med fjernelse af slam og geotube måtte ske utilsigtet udledning af slam eller slamholdigt vand fra geotuben eller pladsen til afvanding af geotuben til bundfældningsbassinet, kan det blive nødvendigt at I oprenser bundfældningsbassin igen.

De pågældende opmærksomhedspunkter uddybes herunder.

Miljøgodkendelse og øvrige tilladelser

Dambruget har en afgørelse om miljøgodkendelse af 16. november 2012, som er hjemvist til fornyet behandling i kommunen ved Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 28. maj 2014. Dambruget har derfor været reguleret efter hidtidige tilladelser samt dambrugsbekendtgørelsen fra 2006².

Dambruget har en afgørelse om tilladt foderforbrug fra 18. februar 1990 meddelt efter § 2 i bekendtgørelse om ferskvandsdambrug. Afgørelsen er stadfæstet 27. april 1990.

Dambruget har en vandindvindingstilladelse fra 30. april 1996 til indvinding af grundvand meddelt efter §§ 20 og 22 i vandforsyningsloven. Afgørelsen er ændret med tillæg af d. 16. november 2012.

Dambruget har en vandindvindingstilladelse fra 11. august 2006 til indvinding af overfladevand meddelt efter §§ 20 og 22 i vandforsyningsloven. Afgørelsen er ændret med tillæg af d. 16. november 2012.

Ejer af dambruget og Struer Kommune har indgået aftale om nedlæggelse af Fousing Dambrug. I har meddelt Struer Kommune, at den resterende fiskebestand er opfisket pr. 1. oktober 2020, og at oplag af foder, brændstof, medicin og hjælpestoffer samt tilbageværende løse i form af pumper, rør, tanke, kar mv, som ejes af forpagter, allerede er fjernet eller senest ville blive fjernet omkring udgangen af 2020. Desuden har I tilkendegivet, at I er indstillet på at fjerne slam i Geotube, selve geotube og membran under denne samt resterende slam i slamdam/-depot i løbet af 2021, når slammet er tilstrækkeligt afvandet.

I forbindelse med ophør af driften på dambruget bortfalder overfor nævnte tilladelser.

Foderforbrug og produktion

Det maksimalt tilladte foderbrug er på 67,1 tons årligt, jf. afgørelsen om tilladt foderforbrug. Ifølge årsindberetningen er der brugt i alt 49,765 tons foder i 2019. Heraf er de ca. 48,3 tons brugt til moderfisk.

På tilsynet kunne det konstateres, at der ikke længere var oplag af foder på dambrugsarealet eller i de tilknyttede bygninger.

² Bekendtgørelse nr. 1325 af 20. november 2006 om ferskvandsdambrug. Bekendtgørelsen finder anvendelse, indtil dambruget har fået meddelt miljøgodkendelse efter reglerne i bekendtgørelse nr. 1567 af 7. december 2016 om miljøgodkendelse og samtidig sagsbehandling af ferskvandsdambrug.

Vandforbrug

Der må maksimalt indvindes 15 liter grundvand pr. sekund ifølge dambrugets vandindvindingstilladelse til grundvand.

Boringen til indvinding af grundvand er sløjfet. Der er ikke etableret en ny boring.

Der må maksimalt indvindes 51 liter overfladevand pr. sekund fra Bredkær Bæk ifølge vilkår nr. 1 i dambrugets vandindvindingstilladelse til overfladevand.

Ved tilsynet kunne det konstateres, at stemmeplankerne i stemmeværket var trukket, og at vandet fra Nørredal Bæk og Bredkær Bæk blev ledt uden om dambrugets indløb.

Bundfældningsbassin, damme mv.

Bundfældningsbassinet skal renses mindst en gang om måneden i produktionsperioden, og større slamansamlinger skal fjernes straks ifølge bilag 4.2, pkt. 6, i dambrugsbekendtgørelsen.

Ved tilsynet blev slamlaget på bunden af bundfældningsbassinet kontrolleret. Se oplysninger vedrørende bundfældningsbassinet i tabel 1 nedenfor.

Parameter	Måling
Dybde (m)	0,9-1,2 (gennemsnit 1,0)
Bredde (m)	8
Længde(m)	13
Oprensningsmetode	Manuel slamsuger
Slamlag ved tilsyn (cm)	0-5 cm

Tabel 1) Kontrol af bundfældningsbassin.

Tommy Johansen oplyste på tilsynet, at bundfældningsbassinet er forsøgt oprenset så godt som praktisk muligt efter produktionen på dambruget er indstillet. Oprensningen har ifølge Tommy Johansen været besværliggjort af, at vandet i vandløbet har stået højt, og at det derfor har været svært at pumpe vandstanden i bundfældningsbassinet ned. Desuden er der en konstant tilledning af vand og humuslignende partikulært materiale fra vældområdet omkring bundfældningsbassinet.

Afløbet fra den membrandækkede plads til afvanding af geotuben ledes ligeledes til bundfældningsbassinet. Det vurderes umiddelbart, at vandet, der på nuværende tidspunkt afledes fra geotuben, under normale forhold i overvejende grad ikke vil indeholde partikulært stof, som vil kunne aflejres i bundfældningsbassinet.

Bundfældningsbassinet vurderes på baggrund af ovenstående at være tilstrækkeligt oprenset i forbindelse med ophør af driften på dambruget.

Hvis der i forbindelse med fjernelse af slam og geotube måtte ske utilsigtet udledning af slam eller slamholdigt vand fra geotuben eller pladsen til afvanding af geotuben til bundfældningsbassinet, kan det blive nødvendigt at l oprenser bundfældningsbassin igen.

Ved tilsynet kunne det desuden konstateres, at dammene i tilstrækkelig grad er oprenset for slam.

Der kunne ses enkelte fisk (op til ca. 10 i alt) i de 2 damme, hvor der stadig var vand i. Tommy Johansen oplyste på tilsynet, at nogle drenge ville forsøge at fange de få tilbageværende fisk i dammene.

Dambruget vurderes på baggrund af ovenstående at være tømt for fisk.

Mikrosigte og kontaktfiler

Ved tilsynet kunne det konstateres, at tromlefilter, LECA-nødder mv stadig var installeret i dambrugets renseforanstaltninger.

I har pr mail d. 23. december 2020 oplyst, at tromlefilter er fjernet fra dambruget.

LECA-nødderne vurderes ikke at udgøre nogen miljømæssig risiko.

Ilt og egenkontrolprøver

Iltmætningen i dambrugets afløbsvand skal altid være mindst 60 %. Hvis iltmætningen ved indløbet er 70 % eller derunder, må iltmætningen dog reduceres med maksimalt 10 % af fuld iltmætning, jf. bilag 3, pkt. 3 i dambrugsbekendtgørelsen.

Der skal udtages 6 egenkontrolprøver årligt i perioden april til oktober, jf. § 14, stk. 2 i dambrugsbekendtgørelsen. Indretning og drift af dambrug skal sikre, at koncentrationen af modifieret BI_5 , suspenderet stof, totalfosfor, ammoniumkvælstof og totalkvælstof i ufiltreret vand fra dambrugets indløb til udløb maksimalt forøges med de værdier, som fremgår af bilag 3, pkt. 1 i dambrugsbekendtgørelsen.

Der er udtaget 6 egenkontrolprøver i 2019 og 4 egenkontrolprøver i 2020. Se data for prøverne i tabel 2 nedenfor.

Parameter	Gennemsnit (2019)	Gennemsnit (2020)	Krav	Krav overholdt? (2019) (ja/nej)	Krav overholdt? (2020) (ja/nej)
BI_5 (mg/l)	1,41	1,24	$\leq 1,0$	Nej	Nej
Suspenderet stof (mg/l)	-2,2	-0,7	$\leq 3,0$	Ja	Ja
Totalfosfor (mg/l)	0,06	0,05	$\leq 0,05$	Nej	Ja
Ammoniumkvælstof (mg/l)	0,46	0,34	$\leq 0,4$	Nej	Ja
Totalkvælstof (mg/l)	1,12	0,13	$\leq 0,6$	Nej	Ja
Iltmætning indløb (%)	90	95	-	-	-
Iltmætning udløb (%)	69	78	≥ 60	Ja	Ja

Tabel 2) Gennemsnitlig udledning jf. egenkontrolprøver

Prøverne fra 2020 overholder gennemsnitligt set udleder-grænseværdierne for suspenderet stof, totalfosfor, ammoniumkvælstof, totalkvælstof og iltmætning i udløb.

Prøverne fra 2020 overskrider i lighed med tidligere år gennemsnitligt set udleder-grænseværdierne for organisk stof (målt som BI₅).

Generelt set ser resultaterne af egenkontrolprøverne fra 2020 væsentlig bedre ud end prøverne fra tidligere år. Dette skyldes sandsynligvis den gradvise nedlukning af dambrugets produktion i løbet af 2020.

Idet driften på dambruget er ophørt, vurderes udledningen af næringsstoffer og iltforbrugende stoffer i det store hele at være bragt fuldstændig til ophør.

Afgitring

Dambrugets indløb fra vandløbet udgøres af et tætsluttende aluminiumsgitter i flyvingedesign med en lysning på ca. 6 mm.

Der er etableret nyt udløbsbygværk på dambruget. Afgitringen i udløbsbygværket udgøres af rist med 10 mm lysning.

I har tilkendegivet, at I ønsker at fjerne afgitringsristene, når Struer Kommune giver grønt lys for dette. Struer Kommune vil bestræbe sig på at give besked angående dette, så I har muligheden for at fjerne ristene forud for fjernelse af bygværker.

Faunaprøver

Målsætningen for faunaklassen ved stationerne opstrøms dambruget i Nørredal Bæk og Bredkær Bæk samt ved stationen nedstrøms dambruget i Bredkær Bæk er for alle tre stationer DVFI 5. Ved faunaundersøgelsen i 2020 blev faunaklassen ved alle tre stationer bedømt til DVFI 5.

Målsætningerne for faunaklassen er således opfyldt både opstrøms og nedstrøms for dambruget.

Medicin og hjælpestoffer

Ifølge årsindberetningen for 2019 er der anvendt følgende hjælpestoffer og medicin på dambruget:

- 10 kg blåsten.
- 1.000 kg formalin (23,4%).
- 5 kg Kloramin T 1,0%.
- 2 liter Aquavac ERM oral vet. (vaccine)

Anvendelsen af medicin og hjælpestoffer er ophørt, da dambrugets produktion er nedlagt.

I forbindelse med tilsynet kunne det konstateres, at der ikke længere findes medicin eller hjælpestoffer på dambruget.

Slam

Slam opbevares i slamdepot/-dam og geotube.

Ifølge årsindberetningen for 2019 er der ikke bortkørt slam i 2019. Tommy Johansen oplyste på tilsynet, at der ikke er bortkørt slam i 2020, men at alt slam på dambruget var pumpet til Geotube eller for en mindre dels vedkommende var opbevaret i slamdepot/-dam.

I har oplyst at slam i geotube og slamdepot/-dam samt selve geotube og underliggende membran m.v. fjernes fra dambruget i forbindelse med ophør af drift.

I skal være opmærksom på, at der skal udtages en slamprøve til analyse, før slammet må bortkøres fra dambruget.

Grænseværdierne for dambrugsslam, der ønskes udbragt på landbrugsjord er oplistet i bilag 2 til Slambekendtgørelsen.

Der kunne ved tilsynet ikke umiddelbart konstateres oplæg af slam på det øvrige dambrugsareal.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at dambruget er tilstrækkeligt opryddet i forhold til slam, når I har fået oprenset og bortkørt slam fra slamdepot/-dam og fra geotube samt fjernet selve geotube og membran under geotuben.

Affald og oplæg af diverse løsøre

Døde fisk skal optages mindst en gang dagligt ifølge § 10 i dambrugsbekendtgørelsen. Fiskene skal opbevares i lukket plast- eller metalbeholder, indtil de føres til destruktion- eller forbrændingsanstalt.

Døde fisk har været opbevaret i nedgravet beholder med låg, mens dambruget stadig var i drift. På tilsynet kunne det konstateres, at tanken til døde fisk var tømt. Tommy Johansen oplyste, at tanken var tømt omkring 1. september 2020.

Tanken til opbevaring af døde fisk vurderes således at være klargjort tilstrækkeligt til aflevering af anlægget i forbindelse med ophør af driften.

Ved tilsynet kunne det konstateres, at mandskabsvognen, som tidligere har stået på dambruget, samt det meste mågetråd over dammene er fjernet. Der var ved tilsynet stadig mågetråd over enkelte damme i umiddelbar nærhed af slamdepotet.

Ved tilsynet oplyste Tommy Johansen, at diverse rør, kar, foderautomater mv., som lå frit på dambrugsarealet samt ved den sydvestlige ende af dambrugsarealet ville blive fjernet.

På baggrund af drøftelserne med Tommy Johansen på tilsynet samt øvrig korrespondance med jer, vurderes det overordnet set, at dambrugsarealet for Struers Kommunes vedkommende er tilfredsstillende opryddet i forbindelse med ophør af drift, når I har fået fjernet de sidste rør, kar, foderautomater mv.

Støj

Der har tidligere været klaget over støjgener fra dambruget.

På tilsynet kunne det konstateres, at alle pumper, kompressorer, motorer mv. var slukket som følge af driftsophøret, og der var således ingen støj fra anlægget.

Olietanke

I tabel 3 nedenfor ses en oversigt over de olietanke, der er registreret i BBR.

Placering	Volumen (l)	Årstal
Nedgravet	Størrelsesklasse 1 (under 6.000 l)	1974

Tabel 3) Oversigt over registrerede olietanke.

Det blev ved tilsynet i 2017 oplyst, at der ikke forefindes olietanke på dambruget, og det blev derfor vurderet, at olietanken i tabel 5 sandsynligvis er tilknyttet huset, der ligger på samme matrikel som dambruget, men som ikke er en del af dambruget.

Offentliggørelse af tilsyn og brugerbetaling

Kommunen skal ud fra tilsynet offentliggøre en tilsynsrapport, der beskriver, om virksomheden overholder de love, regler og afgørelser, der er ført tilsyn med. Offentliggørelsen sker digitalt på Danmarks Miljøadministrations hjemmeside <https://dma.mst.dk/>.

Tilsynet på dambruget er normalt omfattet af brugerbetaling, men idet formålet med dette tilsyn i overvejende grad er tilsyn forud for nedlæggelse af dambruget og retablering af dambrugsarealet, vil Struer Kommune ikke opkræve brugerbetaling i forbindelse med tilsynet på Fousing Dambrug.

Hvis du har spørgsmål vedrørende tilsynet eller miljøforhold i øvrigt, er du velkommen til at kontakte mig.

Med venlig hilsen
Elsebet Bondgaard
Struer Kommune

Kopi til

Ny ejer, Svend Åge Kirkegård Madsen, Pilgårdvej 4, Fousing, 7600 Struer